

### **Revisorernas redogörelse för år 2016**

---

Vi har under året granskat den verksamhet som bedrivits inom Kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvarområden enligt särskild granskningsplan. PwC har biträtt oss vid revisionen. Syftet med granskningarna har varit att säkerställa att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Vi har också granskat om räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll har varit tillräcklig.

Nedan lämnas en redogörelse för de granskningar som genomförts avseende 2016 års revision. Kommunens verksamhet har dessutom följts kontinuerligt via protokoll och andra handlingar från styrelsen och nämnder. Relaterat till genomförda granskningsinsatser har sammanträffanden skett med representanter från Kommunstyrelsen och nämnderna.

#### **Väsentlighets- och riskanalys**

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatsen. En utgångspunkt för revisionsplaneringen är bedömningen av väsentlighet och risk inom verksamheterna. Revisionsarbetet ska inriktas mot sådana områden där det kan finnas risk för att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning. Revisorernas granskning under 2016 baseras på en genomförd bedömning av väsentlighet och risk.

#### **Granskning av delårsrapport och årsredovisning 2016**

Revisorerna har under september 2016 avlämnat ett särskilt utlåtande till kommunfullmäktige kring delårsrapporten per den 30 juni 2016.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Årets resultat är positivt och uppgår till 157,2 mnkr (100,1 mnkr för 2015). Resultatet innebär en positiv avvikelse mot budgeterat resultat med ca 120,2 mnkr. Lämnade resultatkommentarer redogör för budgetavvikelserna. Den positiva budgetavvikelsen förklaras av nämndernas överskott (37,6 mnkr), realisationsvinster (23,9 mnkr), byggbonus (8 mnkr), finansnetto (15,3 mnkr), internränta (7,9 mnkr) och övriga centrala poster (27,5 mnkr). Vi instämmer i Kommunstyrelsens bedömning att balanskravet har uppfyllts.

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är endast uppfyllda till knappt 30 procent.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

Årets investeringar uppgår till 380,3 mnkr. Sammantaget redovisas en avvikelse mot investeringsbudgeten på 844,9 mnkr. Den stora avvikelsen mot investeringsbudgeten bedöms otillfredsställande och väcker frågor kring huruvida styrningen och prioriteringen av kommunens investeringar är ändamålsenlig.

Kommunstyrelsen redovisar även för 2016 ett större överskott samtidigt som Vård- och omsorgsnämnden åter redovisar underskott. De återkommande avvikelserna indikerar enligt vår mening att resursfördelningen i budgeten inte fungerar helt tillfredsställande.

### **Särskilda granskningsinsatser**

---

De granskningar som redovisas nedan avser 2016 även om rapporterna översänts under 2017.

#### **Förstudie avseende kommunens långsiktiga planering**

Förstudien har belyst fem frågeställningar i syfte att ge en bild av förekomsten av långsiktiga analyser, kalkyler och långsiktig planering i kommunen.

Utifrån förstudien konstaterar revisorerna att kommunen huvudsakligen arbetar utifrån lagstiftningens treåriga krav på budget och planering. Förekomsten av mer långsiktiga analyser och kalkyler är begränsad. Det saknas en genomgripande sammanställning av kommunens ekonomiska utveckling på längre sikt. För att få hela den långsiktiga bilden, utifrån befolkningsprognosen, finns det behov av att komplettera med fler underlag på längre sikt, bland annat en bedömning av behovsutvecklingen för samtliga verksamheter uttryckt i en långsiktig lokalförsörjningsplan, investeringsbehov, finansiering av investeringar och driftseffekter av investeringar samt en bedömning av intäkterna av skatter, statsbidrag och utjämning på 10-15 års sikt. Det är även av vikt att kommunen i sin ekonomiska planering tar hänsyn till eventuell medfinansiering och ekonomiska konsekvenser av olika utvecklingsprojekt i samverkan med andra aktörer, exempelvis inom kollektivtrafik och trafiklösningar, där frågan inte ensamt hanteras av kommunen. Utifrån dessa underlag kan man få en bild av de ekonomiska utmaningar som kommunen står inför på längre sikt.

Förstudien har översänts till Kommunstyrelsen för kännedom och åtgärd.

#### **Förstudie avseende nyckeltalsanalys inom vård och omsorg**

Revisionen har genomfört en förstudie i form av nyckeltalsanalys inom vård och omsorg. Analysen fokuseras mot LSS-verksamheten och äldreomsorgen. Nulägesanalysen innefattar en historisk nyckeltalsanalys, analys av hur befolkningsutvecklingen har påverkat kostnadsutvecklingen till idag samt analys av budget och budgetavvikelser. Nulägesanalysen syftar till att belysa hur resurser och budgetmedel fördelas samt inom vilka områden eventuella oklarheter eller frågetecken finns. Genom nulägesanalysen belyses följande:

- Jämförelse av standardkostnader med de strukturellt sett mest lika kommunerna samt analys av avvikelser från standardkostnaderna.
- Skillnader i kostnadsnivå och volymer mot de strukturellt sett mest lika kommunerna.

Revisorerna har översänt rapporten till Vård- och omsorgsnämnden för yttrande. Revisorerna önskar bl a svar på följande fråga.

- Anser nämnden, kopplat till de budgetavvikelser som förelegat de senaste åren, att man har en väl fungerande verksamhets- och ekonomistyrning samt resursfördelning till de olika verksamhetsområdena?

#### **Förstudie avseende flyktingmottagande**

Syftet med förstudien har varit att identifiera potentiella risker i kommunens flyktingmottagande genom att kartlägga nuläget.

Berörda verksamheter har erfarenhet av att ta emot nyanlända och ensamkommande men på grund av det ökade trycket under hösten 2015 finns det risker som medför att befintlig organisation inte fullt ut förmår leva upp till det ansvar som åligger kommunen.

Först och främst råder det inom ett flertal verksamheter personalbrist eller stor personalomsättning vilket kan påverka kvalitén i mottagandet. Vi noterar exempelvis att skolan och överförmyndarverksamheten har svårigheter att rekrytera kompetent personal.

En uppföljning har skett av tidigare granskning avseende hantering och ansökning av statliga ersättningar inom flyktingmottagandet. Vi noterar att det kvarstår flera utvecklingsområden i arbetet med att hos staten återsöka kommunens kostnader för flyktingmottagande. Bland annat bör flera verksamheter utarbeta dokumenterade rutiner och säkra rätt kompetens för att säkerställa att kommunen återsöker alla kostnader de har rätt till.

### **Granskning av leverantörsregister, leverantörsutbetalningar, behörigheter och avtalskontroll**

Granskningen har inriktats mot intern kontroll kopplat till leverantörshantering bland annat i syfte att identifiera eventuella risker för oegentligheter.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen är att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig avseende hantering av leverantörsregister, leverantörsutbetalningar, behörigheter och avtalskontroll. Revisorerna ser behov av en stärkt intern kontroll bl a avseende behörighetshantering och uppföljning samt kring inköp och avtalshantering.

Rapporten har skickats till Kommunstyrelsens för yttrande.

### **Lekmannarevision**

Utsedda lekmannarevisorer har tillsammans med sakkunnigt biträde granskat om om bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Lekmannarevisorerna har avgivit särskilda granskningsrapporter. Bedömningen är att bolagen sköts på ett tillfredsställande sätt.

### **Förteckning över genomförda granskningar avseende år 2016**

Granskningarna har delgivits kommunfullmäktiges presidium successivt för kännedom.

- Granskning av delårsrapport per den 30 juni 2016
- Granskning av årsredovisning 2016
- Förstudie avseende kommunens långsiktiga planering
- Förstudie avseende nyckeltalsanalys inom vård och omsorg
- Förstudie avseende flyktingmottagande
- Granskning av leverantörsregister, leverantörsutbetalningar, behörigheter och avtalskontroll
- Grundläggande granskning – styrelsens och nämndernas ansvarsutövande

Utöver ovanstående granskningar har vi under året genomfört mindre uppföljningar och undersökningar samt viss uppföljning av tidigare års granskningar.

Lekmannarevisorerna har lämnat följande granskningsrapporter:

- Värmdöbostäder AB
- Gustavsbergbadet AB
- Värmdö Hamnar AB
- Kommunhuset i Värmdö AB